

Maturitní otázky ze ZEMĚPISU 2025/2026

Gymnázium Jana Opletala v Litovli

1. Země jako vesmírné těleso

vznik a vývoj vesmíru, vesmírná tělesa, postavení Země ve vesmíru, sluneční soustava, tvar a velikost Země, zeměpisné souřadnice, dálkový průzkum Země, pohyby Země a jejich důsledky, Měsíc a jeho vliv na Zemi

2. Atmosféra

složení a členění atmosféry, všeobecná cirkulace atmosféry a její důsledky, podnebí, počasí, základní meteorologické charakteristiky, klimatogeografičtí činitelé, vliv člověka na atmosféru

3. Hydrosféra

rozložení vody na Zemi, malý a velký hydrologický cyklus, pevninská voda, voda v oceánech a mořích, extrémní jevy, význam vody pro lidskou společnost, antropogenní činnost ovlivňující hydrosféru

4. Litosféra

stavba a složení zemského tělesa, zemská kůra a litosféra, desková tektonika, krajina a její vývoj, endogenní a exogenní činitelé, klasifikace a příklady tvarů zemského povrchu, vliv člověka, přírodní rizika a extrémní jevy spojené s litosférou

5. Biosféra a pedosféra

vymezení biosféry, pojem biodiverzita, hlavní světové biomy, rozšíření fauny a flory, rozdílné ekosystémy a jejich ohrožení, návaznost biosféry na ostatní fyzickogeografické sféry; půda a její složení, vznik půdy, půdní druhy a půdní typy, rozšíření půd na Zemi, význam půdy, antropogenní ovlivnění

6. Kartografie

předmět studia kartografie, glóbus, mapa a její obsah, měřítko mapy a jeho druhy, zeměpisné souřadnice, zkreslení na mapách, tematické mapy, tvorba mapy, dálkový průzkum Země, využití kartografie v praxi

7. Obyvatelstvo a sídla

skladba obyvatelstva (rasa, pohlaví, věk, jazyk, náboženství), demografická revoluce a příklady jejího vývoje ve světě, rozmístění světové populace, pohyb obyvatelstva a jeho druhy, venkovská a městská sídla, funkce sídel, proces urbanizace a sídelní systémy (aglomerace, konurbace,...)

8. Primární a sekundární sektor světového hospodářství

vymezení primární a sekundární sféry světového hospodářství, zaměstnanost v jednotlivých sférách a její návaznost na vyspělost daného státu, podmínky rozmístění výroby, typy zemědělství a průmyslu, světová produkce potravin, problematiky spojené se zemědělskou produkcí, potažmo průmyslovou výrobou

9. Terciární a kvartérní sféra světového hospodářství

vymezení terciární a kvartérní sféry světového hospodářství, zaměstnanost v jednotlivých sférách a její návaznost na vyspělost daného státu, regionální rozdíly v zaměstnanosti, charakteristika služeb, doprava a spoje, cestovní ruch, věda a výzkum a jejich podpora, nejdůležitější výzkumná centra a hlavní světové organizace (hospodářské, politické, vojenské)

10. Afrika

geografické vymezení kontinentu, základní regionalizace, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, hlavní rozdíly mezi jednotlivými regiony, specifika jednotlivých regionů, charakteristika vybraných států, ohniska napětí na kontinentu a jejich příčiny

11. Austrálie, Oceánie a polární oblasti

geografické vymezení, základní regionalizace, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, specifika jednotlivých regionů, charakteristika vybraných států, charakteristika polárních oblastí, polární stanice, polární výzkum a jeho význam, mezinárodní status Antarktidy, současné problematické otázky daných regionů

12. Severní Amerika

geografické vymezení kontinentu, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, hlavní specifika a rozdíly mezi jednotlivými regiony, charakteristika vybraných států, vývoj a postavení USA jako globální velmoci, současné problematické oblasti a otázky daných regionů

13. Jižní Amerika

geografické vymezení kontinentu, základní regionalizace, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika vybraných států a jejich postavení v mezinárodním prostředí, problematické otázky kontinentu a jejich příčiny

14. Západní Asie (Blízký východ)

geografické vymezení západní Asie, základní regionalizace (Levanta, státy Arabského poloostrova a Perského zálivu...), přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika vybraných států a jejich hlavní specifika, ohniska napětí v oblasti, jejich příčiny a současné následky

15. Rusko a státy střední Asie

geografické vymezení Ruska a regionu střední Asie, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika Ruska a vybraných států, současné problematické otázky a oblasti daného regionu, mezinárodní politika Ruska a její hlavní hrozby pro dnešní svět

16. Jižní a jihovýchodní Asie

geografické vymezení regionu, přírodní poměry se zaměřením na specifické geografické podmínky dané oblasti, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika Indie a dalších vybraných států daného regionu, současné problematické otázky a možná budoucí rizika

17. Čína a státy východní Asie

geografické vymezení Číny a regionu východní Asie, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství se zaměřením na specifická výrobní odvětví daných regionů, charakteristika Číny a dalších států v regionu, postavení Číny jako globální velmoci a dopady tohoto vývoje na dnešní svět, konflikt na Korejském poloostrově

18. Střední Evropa

geografické vymezení regionu, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika států střední Evropy (kromě České republiky), aktuální témata daného regionu

19. Severní a západní Evropa

geografické vymezení regionů, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika států severní a západní Evropy, aktuální témata daného regionu

20. Jižní a jihovýchodní Evropa

geografické vymezení regionů, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika států jižní a jihovýchodní Evropy, aktuální témata daného regionu

21. Východní Evropa a Pobaltí

geografické vymezení regionů, přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství, charakteristika států východní Evropy a Pobaltí, aktuální témata daného regionu

22. Česká republika – přírodní poměry

geologický vývoj ČR, poloha a rozloha, geomorfologické členění, charakteristika povrchu, klimatické poměry, vodstvo – hlavní řeky a vodní díla, půdní pokryv, vývoj a stav životního prostředí, ochrana přírody

23. Česká republika – socioekonomické poměry

vývoj osídlení a zalidnění, územní vývoj státu se zaměřením na vývoj ve 20. století, rozmístění obyvatelstva, základní demografické charakteristiky, sídelní struktura, administrativní členění, hlavní hospodářské oblasti, mezinárodní postavení ČR, doprava a cestovní ruch

24. Česká republika – místní region

různá hlediska vymezení místního regionu, geografická charakteristika místního regionu – poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, cestovní ruch, specifika místního regionu a jeho porovnání s ostatními částmi ČR, možné budoucí výzvy a další rozvoj oblasti

25. Globální problémy dnešního světa

Otázku je možné pojmout z mnoha úhlů pohledu. Lze hovořit o ochraně životního prostředí a environmentálních problémech, stejně tak jako o současných ohniscích napětí ve světě, politických a sociálních konfliktech atd.